

บทความวิจัยต้นฉบับ :

รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

Competency model of professional nurses for outpatient department at

Phimai Hospital, Nakhon Ratchasima Province

วรญา แนบกลาง

Woraya Naebklang

โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

Phimai Hospital, Nakhon Ratchasima Province.

เบอร์โทรศัพท์ 08-7257-7949; E-mail : Woraya00@gmail.com

วันที่รับ 8 พ.ค.2566; วันที่แก้ไข 16 มิ.ย.2566; วันที่ตอบรับ 29 มิ.ย.2566

บทคัดย่อ

สมรรถนะ เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถวัดได้จากผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อพัฒนารูปแบบและองค์ประกอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จำนวน 16 คน คัดเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด รวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่มือสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ และแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.82 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ

คอนบาคเท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติอนุมาน ได้แก่ One sample t-test

ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย ประกอบด้วยสมรรถนะ 8 ด้าน ภาพรวมสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, $S.D=0.26$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์, ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมบริการ และด้านการปฏิบัติการพยาบาล ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน ด้าน การใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ ด้านการคัดกรอง ด้านวิชาการและการวิจัย เมื่อทดสอบเปรียบเทียบคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอกที่ต่างกัน ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานที่แผนกผู้ป่วย

นอก และการฝึกอบรม มีคะแนนประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพไม่แตกต่างกัน และพยาบาลวิชาชีพประจำการผู้ป่วยนอกให้ความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) สรุปได้ว่า รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอกนี้ ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารทางการพยาบาล ทั้งในด้านการพัฒนาสมรรถนะและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้คุณภาพทางการพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: สมรรถนะ; พยาบาลวิชาชีพ; งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

Abstract

The competence refers to an individual's ability to improve work efficiency as evaluated by job performance. The purpose of this study was to examine the model and components of professional nursing competence among the outpatient department at Phimai Hospital in Nakhon Ratchasima province. The sample group for this study was 16 professional nurses working with outpatient patients at Phimai Hospital. selected by purposive sampling and data was collected from October to December 2022, The research tools was the professional nursing competence handbook for outpatient department, the professional nursing competence assessment questionnaire, and a survey regarding perceptions of the importance of professional nursing competence. Content validity was verified by an expert, content consistency of 0.82 and reliability was calculated by Cronbach's

alpha of 0.88. Data was analyzed using descriptive statistics, one sample t-tests

The research findings revealed that the competency model of professional nurses in the outpatient department at Phimai Hospital consists of eight aspects. Overall, the professional nursing competency level was high ($\bar{X}=4.41$, $S.D.=0.26$). Upon analyzing each aspect, the aspects with the highest level of competency were legal, ethical, and advocacy aspects, personality and service behavior and nursing operations, and the high level of competency were communication and coordination, The use of technology and tools, the screening aspect and the academic and research aspects. When comparing the professional characteristics of nurses working in different outpatient department were age, job longevity, position level, work experience, and training, there were no differences in their professional nursing competency level. Overall, The professional nursing gave importance to the competency was high level, statistically significant ($p \leq 0.05$). In conclusion that this competency model of professional nurses for outpatient department can be used as a guideline for nursing management, both in terms of competency development and job performance evaluation, to improve the efficiency and effectiveness of nursing quality.

Keywords: Self-care Ability; Health-Quality of Life; Stroke Patients

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพให้บริการทางด้านสาธารณสุข ที่มีความจำเป็นต่อสังคมอย่างมาก เนื่องจากเป็นการให้บริการทั้งในด้านการรักษาพยาบาล การให้ความรู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันการเจ็บไข้ การฟื้นฟูสภาพ และการช่วยเหลือแพทย์กระทำการรักษาโรค ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในความปลอดภัยของชีวิตและร่างกายของผู้ป่วยตลอดจนต้องติดต่อใกล้ชิดกับผู้ป่วย ญาติและบุคคลทั่วไป ดังนั้น สถานการณ์พยาบาลจึงได้ประกาศพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์ให้สถานพยาบาลส่งเสริมการศึกษา การบริการ การวิจัยและความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ประกอบกับข้อบังคับสถานการณ์พยาบาล ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 และในการประชุมครั้งที่ 3/2561 เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2561 โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสภาการพยาบาล จึงออกประกาศเรื่อง มาตรฐานการพยาบาล (midwifery standards) พ.ศ. 2562 ประกอบด้วย 3 หมวด ดังนี้ มาตรฐานเชิงโครงสร้าง หมวดที่ 1 โครงสร้างและการบริหารงานการผดุงครรภ์ (midwifery structure and administration) มาตรฐานเชิงกระบวนการ หมวดที่ 2 การปฏิบัติการผดุงครรภ์ (midwifery practices) มาตรฐานเชิงผลลัพธ์ หมวดที่ 3 ผลลัพธ์การผดุงครรภ์ (midwifery outcomes) มีมาตรฐานรวม 11 มาตรฐาน แต่ละ

มาตรฐานมีข้อกำหนดที่นำสู่การปฏิบัติรวมทั้งสิ้น 55 ข้อ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานนำไปใช้ในการสร้างมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละหน่วยงาน ซึ่งจะนำไปสู่การบริการการพยาบาลที่มีมาตรฐานและคุณภาพต่อไป^[1]

งานบริการพยาบาลผู้ป่วยนอก (outpatient department) เป็นบริการที่บุคลากรทางการพยาบาลให้บริการแก่ผู้ใช้บริการด้านสุขภาพ ครอบคลุมการตรวจรักษาพยาบาล การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกัน โรค และการฟื้นฟูสภาพ สำหรับผู้มีสุขภาพดีและผู้มีปัญหาสุขภาพ โดยการคัดกรองภาวะสุขภาพ แยกประเภทความเจ็บป่วยและความรุนแรงของโรค ช่วยเหลือแพทย์ในการตรวจรักษาโรคและสุขภาพ ให้การพยาบาล ก่อน ขณะและหลังการตรวจรักษา ให้การดูแลรักษาพยาบาล ปฐมพยาบาลเบื้องต้นในรายที่มีอาการรบกวน อาการไม่คงที่ และอาการรุนแรง หรือมีภาวะเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตเฉียบพลัน บริการให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการและครอบครัวเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ปรับพฤติกรรม และดูแลสุขภาพตนเอง ตลอดจนการบริการปรึกษาสุขภาพ บุคลากรทางการพยาบาลในหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก นอกจากจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ และทักษะทางการพยาบาล พื้นฐานและเฉพาะทางแล้ว ยังต้องมีทักษะสำคัญที่มุ่งเน้นด้านการสร้างสัมพันธภาพ การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง การถ่ายทอดข้อมูล และความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้ผู้มาใช้บริการเข้าใจ ภาวะสุขภาพและสามารถนำไปปฏิบัติตนเองได้ ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการป้องกันความขัดแย้งและสร้างความประทับใจในบริการรักษาพยาบาล^[2]

สมรรถนะ (competency) เป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถวัดได้จากผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และลักษณะส่วนบุคคล^[3] สมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) สมรรถนะหลัก (core competency) เป็นสมรรถนะขององค์กรที่ทุกหน่วยงานต้องถือเป็นรูปแบบเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์พันธกิจขององค์กร (2) สมรรถนะเชิงวิชาชีพ (professional competency) เป็นสมรรถนะของบุคคลซึ่งจะกำหนดไว้ในแต่ละวิชาชีพว่าบุคคลในวิชาชีพนี้ควรมีสมรรถนะหรือคุณลักษณะอย่างไร และ (3) สมรรถนะเชิงเทคนิค (technical competency) เป็นสมรรถนะเฉพาะตำแหน่งโดยยึดความรู้ ทักษะ และความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติงานที่เป็นเทคนิคและวิชาชีพเฉพาะ ในการกำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพจำเป็นต้องมีการกำหนดกรอบสมรรถนะ (competency framework) ซึ่งมีความแตกต่างกันไป แล้วแต่บริบทของแต่ละหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับลักษณะของหน่วยงาน และวัตถุประสงค์ในการนำสมรรถนะไปใช้

การกำหนดสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ เริ่มในปี พ.ศ. 2552 สภาการพยาบาลได้ประกาศใช้สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์มีประสิทธิภาพ และในการประชุมครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2560 และสภาการพยาบาลออกประกาศเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรฝึกอบรมการพยาบาลขั้นสูงระดับวุฒิบัตรและได้รับวุฒิบัตร/หนังสืออนุมัติ แสดงความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาล

และการผดุงครรภ์ และการพยาบาลเฉพาะทางสาขาพยาบาลศาสตร์ จัดทำสมรรถนะกลางของพยาบาลและการผดุงครรภ์ในทุกระดับ อาศัยสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ระดับปริญญาตรี) โดยสภาการพยาบาล สรุปสมรรถนะกลางทั้งหมด 8 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมาย (2) ด้านการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (3) ด้านคุณลักษณะเชิงวิชาชีพ (4) ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ (5) ด้านวิชาการและการวิจัย (6) ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ (7) ด้านเทคโนโลยี และสารสนเทศ และ (8) ด้านสังคม^[4] และจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาพบการศึกษาของวิปศยา คุ่มสุพรรณ บุญพิชชา จิตต์ภักดี และกุลวดี อภิชาติบุตร^[5] ศึกษากรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก ประกอบด้วย (1) สมรรถนะด้านทักษะ การประเมินอาการและการคัดกรอง (2) สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลในภาวะวิกฤติและฉุกเฉิน (3) สมรรถนะด้านการช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุ (4) สมรรถนะด้านการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินและภัยพิบัติ แต่ในงานบริการพยาบาลผู้ป่วยนอกยังไม่พบงานวิจัยที่สอดคล้องกับเกณฑ์กำหนดสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาล ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก ตามเกณฑ์สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาลที่ประกาศไว้ในปี 2560^[4]

โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นโรงพยาบาลระดับตติภูมิ งานบริการพยาบาลผู้ป่วยนอก ให้บริการครอบคลุมตั้งแต่การคัดกรอง

ผู้ป่วย ดูแลสนับสนุนช่วยแพทย์ตรวจรักษาและวินิจฉัย ตลอดจนการติดตามนัดหมาย การส่งต่อการให้คำปรึกษา ให้สุขศึกษา เพื่อให้ผู้รับบริการ ได้รับการตรวจรักษาอย่างถูกต้อง ปลอดภัย ได้รับการพิทักษ์สิทธิ์และพึงพอใจในการบริการ บทบาทหน้าที่สำคัญของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยนอกจำเป็นต้องมีทักษะการคัดกรองการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการสื่อสาร มีความยืดหยุ่นรับฟังความคิดเห็นผู้รับบริการ เพื่อนร่วมงานและสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ทุกรูปแบบ ในปัจจุบันการประเมินสมรรถนะของกลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก กำหนดสมรรถนะหลัก 5 ข้อ ตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์บริการที่ดี การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (expertise) การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม (integrity) และการทำงานเป็นทีม (teamwork) ส่วนในการประเมินสมรรถนะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ (functional competency) กำหนด 2 เรื่อง ได้แก่ การคัดกรอง และการใช้กระบวนการพยาบาล ซึ่งครอบคลุมสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานผู้ป่วยนอก รวมทั้งจำนวนสมรรถนะย่อยขององค์ประกอบสมรรถนะไม่ชัดเจน อาจทำให้ต้องใช้เวลาในการประเมิน รายการสมรรถนะบางข้อมีความใกล้เคียงกันอาจทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประกอบกับยุคสมัยปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กรอบสมรรถนะที่กำหนดอาจมีข้อจำกัดในการนำมาใช้ในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิที่มุ่งเน้นบริการแบบไร้รอยต่อ เชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายบริการ

สุขภาพ (seamless health service network) บุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการสนับสนุนในการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการก้าวหน้าทางการแพทย์ที่ทันสมัยพยาบาลวิชาชีพจึงต้องมีการเพิ่มสมรรถนะทุกด้านมาแก้ปัญหาหรือช่วยในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัวมีการวัดผลลัพธ์การดูแลที่ชัดเจน เพื่อให้การดูแลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอกเห็นความสำคัญของการมีสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่มีความเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับบริบทของโรงพยาบาลพิมาย จึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย โดยนำสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนดไว้ 8 ด้าน กำหนดเป็นกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ (functional competency) ประยุกต์ให้ความสอดคล้องกับมาตรฐานเชิงกระบวนการการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยนอก และบริบทของโรงพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางให้พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานกลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอกสามารถนำไปพัฒนาสมรรถนะของตนเองเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันผู้บริหารการพยาบาลสามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการพยาบาลทั้งในด้านการพัฒนาและประเมินผลการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

2. เพื่อประเมินผลรูปแบบของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตด้านระยะเวลา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565

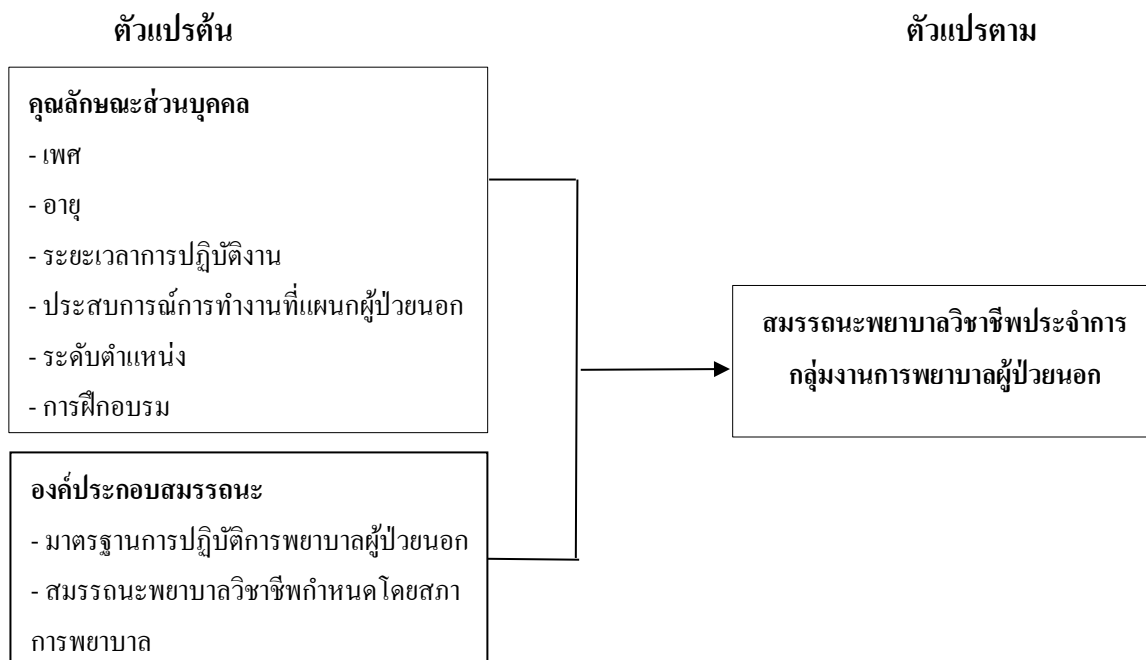
ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จำนวนทั้งหมด 16 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน^[7] กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรขนาดเล็ก จึงเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด

ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา ได้แก่ งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำมาตรฐานเชิงกระบวนการ การปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยนอก^[2] สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนด 8 ด้าน^[4] และแนวคิดระดับความสามารถของพยาบาลวิชาชีพของเบนเนอร์^[6] ประยุกต์พัฒนารูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย การศึกษาวิจัยเชิงพัฒนา (development research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จำนวนทั้งหมด 16 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือพยาบาลวิชาชีพ ที่ปฏิบัติงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จำนวนทั้งหมด 16 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน^[7] คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรขนาดเล็ก จึงเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - เดือนธันวาคม 2565

เกณฑ์การยุติการเข้าร่วมการศึกษา คือ ไม่สมัครใจในการเข้าร่วมวิจัยต่อ/ขอลอนตัวจากงานวิจัย ซึ่งในการศึกษารูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการกลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีการยุติการเข้าร่วมการศึกษา และไม่ย้ายหน่วยงานขณะวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ประเภท ได้แก่

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการศึกษา ได้แก่

1. มือสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก ผู้วิจัยได้นำกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาล^[4] ประกอบด้วย 8 สมรรถนะหลัก และอ้างอิงสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยนอกของพัชรินทร์ ชิวสาธน์^[8] มาประยุกต์สร้างกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย

2. แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการคัดกรอง (2) ด้านการปฏิบัติการพยาบาล (3) ด้านกฎหมาย จริยธรรม และการพิทักษ์สิทธิ์ (4) ด้านการบริหารจัดการ (5) ด้านบุคลิกภาพ (6) ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน (7) ด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ และ(8) ด้านวิชาการและการวิจัย

โดยการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งเป็นการวัดพฤติกรรมที่แสดงถึงการ ใช้ ความรู้ ความสามารถ ทักษะปฏิบัติการพยาบาล รวมทั้งคุณลักษณะที่ประกอบด้วยทัศนคติ ค่านิยม มาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อการดูแลผู้รับบริการ ได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงพยาบาล ซึ่งวิธีการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ แบบสามร้อยหกสิบองศา (360 Evaluation) ได้แก่ (1) ผู้ที่ทำการประเมิน หัวหน้างานสูงขึ้นไป 1 ระดับ หรือผู้มีหน้าที่แทนหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานผู้ป่วยนอก (2) พยาบาลวิชาชีพประเมินตนเอง และ (3) เพื่อนร่วมงานประเมิน

ลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้ผู้ตอบเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ ในข้อความที่ตรงกับความสามารถในการปฏิบัติได้จริงของพยาบาลวิชาชีพ

5 หมายถึง ข้อความนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อความนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับมาก

3 หมายถึง ข้อความนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ข้อความนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับน้อย

1 หมายถึง ข้อความนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนน จากค่าคะแนนรวมเฉลี่ยของผู้ประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการในวิชาชีพ แบบสามร้อยหกสิบองศา โดยใช้วิธีการแบ่งระดับคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบสอบถามรูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพในด้านต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานที่แผนกผู้ป่วยนอก ระดับตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ และการฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นถึงความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

โรงพยาบาลพิมาย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างโดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยนอก^[2] สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนด 8 ด้าน^[4] และอ้างอิงสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยนอกของพัชรินทร์ ชิวสาธน์^[8] เนื้อหาแต่ละข้อประกอบด้วยข้อคำถามปลายเปิดที่มีความหมายชัดเจนและใช้ภาษาที่ง่าย

1. สมรรถนะด้านการคัดกรอง จำนวน 11 ข้อ

2. สมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 7 ข้อ

3. สมรรถนะด้านกฎหมาย จริยธรรม และการพิทักษ์สิทธิ จำนวน 6 ข้อ

4. สมรรถนะด้านการบริหารจัดการ จำนวน 8 ข้อ

5. สมรรถนะด้านบุคลิกภาพ จำนวน 6 ข้อ

6. สมรรถนะด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน จำนวน 9 ข้อ

7. สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ จำนวน 6 ข้อ

8. สมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัย จำนวน 5 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (likert rating scales) มี 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบเลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบในข้อความที่ตรงตามความคิดเห็น

5 หมายถึง ข้อความนั้นมีความสำคัญในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ข้อความนั้นมีความสำคัญในระดับมาก

3 หมายถึง ข้อความนั้นมีความสำคัญในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ข้อความนั้นมีความสำคัญในระดับน้อย

1 หมายถึง ข้อความนั้นมีความสำคัญในระดับน้อยที่สุด

การแปลผลคะแนน จากระดับคะแนนเฉลี่ยของ ความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ โดยใช้วิธีการแบ่งระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ของเบสท์^[9] ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง สมรรถนะนั้นมีความสำคัญ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง สมรรถนะนั้นมีความสำคัญ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง สมรรถนะนั้นมีความสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง สมรรถนะนั้นมีความสำคัญ อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง สมรรถนะนั้นมีความสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นข้อคำถามปลายเปิดจำนวน 4 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำสมรรถนะมาใช้ในระบบบริหารงานบุคคลในองค์กร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดเรื่อง ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย เนื่องจากกรอบสมรรถนะในการปฏิบัติงานดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมการ

ปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานผู้ป่วยนอก รวมทั้งจำนวนสมรรถนะย่อยขององค์ประกอบสมรรถนะไม่ชัดเจน อาจทำให้ต้องใช้เวลาในการประเมินรายการสมรรถนะบางข้อมีความใกล้เคียงกันอาจทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ประกอบกับยุคสมัยปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กรอบสมรรถนะที่กำหนดอาจมีข้อจำกัด ในการนำมาใช้ในโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิที่มุ่งเน้นบริการแบบไร้รอยต่อ เชื่อมโยงการทำงานกับเครือข่ายบริการสุขภาพ บุคลากรทางการแพทย์และพยาบาลผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการสนับสนุนในการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการก้าวหน้าทางการแพทย์ที่ทันสมัย พยาบาลวิชาชีพจึงต้องมีการเพิ่มสมรรถนะทุกด้านมาแก้ปัญหาหรือช่วยในการดูแลผู้ป่วยและครอบครัว มีการวัดผลลัพธ์การดูแลที่ชัดเจน เพื่อให้การดูแลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และประเด็นความหลากหลายในการปฏิบัติทำให้เกิดผลกระทบต่อการรักษาพยาบาล และคุณภาพของการให้บริการ เกิดภาวะแทรกซ้อนตามมา ตลอดจนวิเคราะห์ถึงการสนับสนุนของหน่วยงาน

2. การศึกษาสืบค้นข้อมูลเอกสารงานวิจัยและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนารูปแบบสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ และต้องนำมาวิเคราะห์และประเมินเอกสารเหล่านั้น เพื่อพิจารณาคัดเลือกเอกสารที่เข้าเกณฑ์ที่จะนำมาใช้ได้

3. การวิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลที่ค้นมาได้ พัฒนารูปแบบปฏิบัติที่แนะนำจากข้อมูลที่สืบค้นมาได้ซึ่งควรระบุคุณภาพของ

หลักฐานและระดับของคำแนะนำ โดยนำไปสู่ การสร้างรูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ ประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย

4. การสร้างเครื่องมือได้แก่ รูปแบบ สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงาน การพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย และ แบบสอบถาม เพื่อประเมินรูปแบบสมรรถนะ พยาบาลวิชาชีพประจำการ และนำไปตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

4.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำรูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่ พัฒนาขึ้นตามเกณฑ์กำหนดของสภาการพยาบาล^[4] ประกอบด้วย 8 สมรรถนะหลัก และอ้างอิง สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยนอกของ พัชรินทร์ ชิวสาธน์^[8] นำมาประยุกต์สร้างกรอบ สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงาน การพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย ตรวจสอบเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งบุคลากรทาง สาธารณสุขที่มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ได้แก่ หัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ) 2 ท่าน หัวหน้าพยาบาลกลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วย นอก (พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ) 1 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของความคิดเห็น วิเคราะห์โดยการหาค่า IOC พบว่า แต่ละข้อ IOC มากกว่า 0.5 ค่าความตรงของเนื้อหาเท่ากับ 0.82 และนำไปปรับปรุงตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ แล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา อีกครั้งก่อนนำไป เก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) แบบ สัมภาษณ์รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ

ประจำการ ลักษณะแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ ไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพใน งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลระดับตติยภูมิ เช่นเดียวกัน จำนวน 20 คน และนำมาคำนวณหาค่า ความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.88

4.3 การทดสอบความเข้าใจ (under- standing) แบบสัมภาษณ์รูปแบบสมรรถนะพยาบาล วิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก ซึ่งผ่านการตรวจสอบเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้ กับพยาบาลวิชาชีพจำนวน 5 คน ที่งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย ในเดือนมิถุนายน 2565 เพื่อ ทดลองใช้เครื่องมือและตรวจสอบความเข้าใจที่ ตรงกันของทีมผู้ดูแลแล้วนำมาปรับแก้ก่อนนำไปใช้ จริง

5. การนำเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

6. การนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและหาความเชื่อมั่น แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสืออย่างเป็นทางการเสนอต่อผู้อำนวยการ โรงพยาบาลพิมาย เพื่อ ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง และ แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 - เดือนธันวาคม 2565

7. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ที่เก็บรวบรวมร่วมกับผู้วิจัยร่วม หากพบว่าไม่มีข้อมูลที่ ไม่สมบูรณ์ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ในวันต่อไปจนครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistic) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ โดยใช้สถิติ One sample t-test

การปกป้องสิทธิ์กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยเรื่องนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา รหัส KHE 2022-081 ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2565 ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ กลุ่มตัวอย่างสามารถออกจากการวิจัยได้หากไม่สะดวก ให้ข้อมูลการวิจัยต่อ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 100, ส่วนใหญ่ มีอายุ 30-39 ปี ร้อยละ 56.3

รองลงมา อายุ 40-49 ปี ร้อยละ 25.0 โดยอายุเฉลี่ย 40.44 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 100 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 68.8 ประสบการณ์การทำงานที่แผนกผู้ป่วยนอก ส่วนใหญ่ 2-3 ปี ร้อยละ 31.7 ส่วนใหญ่ ระดับตำแหน่งปฏิบัติการ ร้อยละ 56.3 รองลงมา ระดับชำนาญการ ร้อยละ 43.8 การฝึกอบรม ส่วนใหญ่เคยอบรม ร้อยละ 75.0 รองลงมา ไม่เคยอบรม ร้อยละ 25.0

2. ผลของการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ

2.1 คะแนนรวมเฉลี่ยของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ โดยการประเมินแบบสามร้อยหกสิบองศา พบว่า สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41, S.D.=0.26$) เมื่อจำแนกรายด้าน มีคะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด คือด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์ ($\bar{X}=4.68, S.D.=0.02$) รองลงมา ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมบริการ ($\bar{X}=4.67, S.D.=0.10$) และน้อยที่สุดด้านวิชาการและการวิจัย ($\bar{X}=3.91, S.D.=1.56$) สรุปดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 คะแนนรวมเฉลี่ยสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการภาพรวม โดยประเมินแบบสามร้อยหกสิบองศา จำแนกรายด้าน (n=16)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
1. ด้านการคัดกรอง	4.34	0.06	มาก
2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล	4.50	0.11	มากที่สุด
3. ด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์	4.68	0.02	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.19	0.13	มาก
5. ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน	4.48	0.06	มาก
6. ด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ	4.48	0.06	มาก

ตาราง 1 คะแนนรวมเฉลี่ยสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการภาพรวม โดยประเมินแบบสามร้อยหกสิบ องศา จำแนกรายด้าน (n=16) (ต่อ)

สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ	\bar{X}	S.D.	ระดับสมรรถนะ
7. ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมบริการ	4.67	0.10	มากที่สุด
8. ด้านวิชาการและการวิจัย	3.91	1.56	มาก
ภาพรวม	4.41	0.26	มาก

2.2 คะแนนรวมเฉลี่ยของการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ จำแนกรายบุคคลพบว่า ส่วนใหญ่คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อยู่ในช่วง 3.50-4.49 และพยาบาลวิชาชีพที่มีคะแนนรวมเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย 4.85 รองลงมา คะแนนเฉลี่ย 4.83 และน้อยที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.65 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 คะแนนรวมเฉลี่ยของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการภาพรวม จำแนกรายบุคคล (n=16)

Nurse	ด้าน1	ด้าน2	ด้าน3	ด้าน4	ด้าน5	ด้าน6	ด้าน7	ด้าน8	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	4.88	4.90	5.00	5.00	4.93	4.28	4.83	4.81	4.83	0.23	มากที่สุด
2	4.21	4.81	4.83	4.50	4.81	5.00	4.56	4.58	4.66	0.25	มากที่สุด
3	5.00	4.95	5.00	4.75	5.00	4.39	4.89	4.85	4.85	0.21	มากที่สุด
4	4.24	4.38	4.33	3.92	4.07	5.00	4.18	4.13	4.28	0.32	มาก
5	4.24	4.33	4.94	3.75	4.30	3.83	4.33	4.35	4.26	0.36	มาก
6	4.88	4.90	4.94	4.58	4.96	4.06	4.89	4.88	4.76	0.31	มากที่สุด
7	3.97	4.48	5.00	4.17	4.56	4.39	4.50	4.62	4.46	0.31	มาก
8	4.52	4.14	4.17	4.33	4.15	4.33	4.37	4.38	4.30	0.13	มาก
9	4.76	4.71	5.00	4.50	4.78	4.28	4.87	4.92	4.73	0.24	มากที่สุด
10	4.24	4.38	4.50	4.08	4.56	4.83	4.51	4.59	4.46	0.23	มาก
11	4.12	4.43	4.67	3.83	4.48	3.61	4.49	4.58	4.28	0.38	มาก
12	4.55	4.38	4.50	4.13	4.22	4.00	4.57	4.61	4.37	0.23	มาก
13	4.30	4.29	4.78	4.21	4.48	3.78	4.65	4.79	4.41	0.34	มาก
14	4.55	4.67	4.67	4.46	4.67	4.28	4.86	4.96	4.64	0.22	มากที่สุด
15	3.09	3.76	3.94	2.83	3.37	4.67	3.72	3.84	3.65	0.56	มาก
16	3.85	4.48	4.67	4.04	4.37	2.94	4.61	4.78	4.22	0.60	มาก

3. ระดับคะแนนเฉลี่ยของความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ โดยภาพรวม

คะแนนเฉลี่ยของความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) พยาบาลวิชาชีพให้ความสำคัญในด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์สูงสุด รองลงมา ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมบริการ และน้อยที่สุด ด้านวิชาการและการวิจัย ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยของความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ โดยภาพรวม
จำแนกรายด้าน (n=16)

ความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ	\bar{X}	S.D.	t-test	p	ระดับ
1. ด้านการคัดกรอง	4.32	0.13	54.664	.000*	มาก
2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล	4.49	0.23	48.718	.000*	มาก
3. ด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ์	4.69	0.16	50.736	.000*	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.16	0.22	48.034	.000*	มาก
5. ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน	4.38	0.09	33.902	.000*	มาก
6. ด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือ	4.14	0.17	27.151	.000*	มาก
7. ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมบริการ	4.64	0.11	54.528	.000*	มากที่สุด
8. ด้านวิชาการและการวิจัย	4.05	0.17	31.529	.000*	มาก
ภาพรวม	4.36	0.24	56.002	.000*	มาก

* $p \leq 0.05$

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิมาย ประกอบด้วยสมรรถนะ 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการคัดกรอง (2) ด้านการปฏิบัติการพยาบาล (3) ด้านกฎหมาย จริยธรรม และการพิทักษ์สิทธิ์ (4) ด้านการบริหารจัดการ (5) ด้านบุคลิกภาพ (6) ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงาน (7) ด้านการใช้เทคโนโลยีและ

เครื่องมือ และ (8) ด้านวิชาการและการวิจัย โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ ตามมาตรฐานเชิงกระบวนการปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยนอก^[2] สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพที่สภาการพยาบาลกำหนด 8 ด้าน^[4] และประยุกต์สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยนอกของพัชรินทร์ ชิวสาธน์^[8] ผลการศึกษาการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการแบบสามร้อยหกสิบองศา ในภาพรวมคะแนนรวมเฉลี่ยสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.26) สอดคล้องกับ

การศึกษาของสุรีพร ดวงสุวรรณ และคณะ^[10] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับคุณภาพการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลระดับตติยภูมิและตติยภูมิ เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 17 ระดับของสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกับการศึกษาของนัคดา รุ่งเดชารัตน์ และคณะ^[11] ศึกษาสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผลการศึกษาพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการมีสมรรถนะหลักอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.61$, $S.D=0.42$) อธิบายได้ว่า รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการที่พัฒนาขึ้น มีความครอบคลุมตามเกณฑ์สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของสภาการพยาบาล^[4] ซึ่งสามารถนำมาประเมินผลสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้แผนกผู้ป่วยนอกเป็นบริการด่านหน้า การสร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการตั้งแต่แรกรับด้วยการบริการที่ถูกต้อง รวดเร็ว และแข่งขันกับเวลาที่มีจำกัด ในการคัดกรองผู้ป่วยการรักษายาบาลในภาวะเจ็บป่วยทั่วไปและภาวะวิกฤตที่คุกคามชีวิต การทำหัตถการต่าง ๆ จนถึงการให้คำแนะนำก่อนกลับบ้านหรือส่งต่อไปยังแผนกบริการอื่น ดังนั้นสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาตลอดเวลา และต่อเนื่องทั้งในด้านความรู้ให้ทันต่อโรค การรักษายาบาลที่ได้มาตรฐาน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีทางการแพทย์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีต่อผู้รับบริการ

ผลการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ เมื่อพิจารณารายด้าน ผลการศึกษาด้านที่

มีระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านกฎหมาย จริยธรรม และการพิทักษ์สิทธิ์ มีค่าเฉลี่ย 4.68 ด้านบุคลิกภาพ และพฤติกรรมบริการมีค่าเฉลี่ย 4.67 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล มีค่าเฉลี่ย 4.50 ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสารและการประสานงานมีค่าเฉลี่ย 4.48 ด้านการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือมีค่าเฉลี่ย 4.48 ด้านการคัดกรองมีค่าเฉลี่ย 4.34 และด้านวิชาการและการวิจัยมีค่าเฉลี่ย 3.91 สอดคล้องกับการศึกษาของอารีรัตน์ ขำอยู่ และคณะ^[12] ผลการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในระดับสูง ได้แก่ ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมาย และด้านสังคม อธิบายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานตามหลักกฎหมาย จริยธรรม และระเบียบวินัย มีความภาคภูมิใจความเป็นพยาบาลในระดับสูงมาก ซึ่งการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพนั้น เป็นการทำงานที่ได้โดยอิสระและมีองค์ความรู้เฉพาะศาสตร์ เป็นวิชาชีพที่มีกฎหมายรองรับและการประกอบวิชาชีพต้องมีการสอบเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ อีกทั้งยังมีการควบคุมกำกับโดยองค์กรวิชาชีพคือสภาการพยาบาล ซึ่งได้กำหนดข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพ และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพ^[13] จึงส่งผลต่อการมีสมรรถนะในด้านจริยธรรมสูงกว่าด้านอื่น สำหรับสมรรถนะด้านวิชาการและการวิจัยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในวิชาชีพส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้หลักการพื้นฐานด้านการพยาบาล การแก้ไขปัญหาอุปสรรค และแสวงหาวิธีการในการปฏิบัติงาน ยังขาดการ

ประยุกต์ใช้ทฤษฎีหรือแนวคิดทางการพยาบาลที่ซับซ้อน รวมถึงศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางการพยาบาลที่ซับซ้อนจะเรียนในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างจบระดับปริญญาตรี จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะนี้น้อยกว่าด้านอื่น และเมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะพยาบาลวิชาชีพที่แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ประสบการณ์การทำงาน ระดับตำแหน่ง และการฝึกอบรม พบว่าคะแนนประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ซึ่งเมื่อพิจารณารายบุคคลพบว่า ส่วนใหญ่คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากอยู่ในช่วง 3.50-4.49 และพยาบาลวิชาชีพที่มีคะแนนรวมเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย 4.85 รองลงมา คะแนนเฉลี่ย 4.83 และน้อยที่สุดคะแนนเฉลี่ย 3.65 อธิบายได้ว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยเป็นพยาบาลที่ประสบการณ์ทำงานอยู่ในช่วง 2-3 ปี เนื่องจากย้ายงานจากหน่วยงานอื่น ยังไม่ผ่านการฝึกอบรมปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะทาง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของเบนเนอร์^[6] ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ของพยาบาลที่เรียกว่าแบบพัฒนาการทักษะความสามารถทางการพยาบาลจากระดับเริ่มต้นสู่ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งระดับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพจะต้องอาศัยช่วงเวลาเพื่อเรียนรู้และ สังสมประสบการณ์ จนสามารถพัฒนาทักษะความชำนาญในการทำงานให้พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากพยาบาลจบใหม่ที่สามารถเรียนรู้งานในระดับที่ง่ายไม่ยุ่งยากสู่ระดับพยาบาลผู้เชี่ยวชาญ (expert) ที่สามารถเรียนรู้งานที่ยุ่งยากมีความซับซ้อนของปัญหา และประสบการณ์ในวิชาชีพทำให้พยาบาลวิชาชีพได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะในการ

ปฏิบัติงานทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน ซึ่งจากการที่เบนเนอร์ได้แบ่งระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของพยาบาลตามระยะเวลาในการปฏิบัติงานในแต่ละระดับของพยาบาล จะมีการปฏิบัติงานในแต่ละระดับของพยาบาล จะมีการปฏิบัติงานทางคลินิกที่จะทำให้เกิดความรู้ความสามารถทางคลินิกในระดับที่แตกต่างกัน และการมีประสบการณ์ในงานใดก็ตามย่อมเป็นผลให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้ดี แต่จำนวนปีที่เคยทำงานมาไม่ได้เป็นหลักประกันว่าคนที่ทำงานนานน้อยกว่าจะมีประสบการณ์มากกว่าคนที่ทำงานน้อยกว่า ทั้งนี้ เพราะแต่ละวันที่ทำงานย่อมได้ประสบการณ์ต่างกัน รวมทั้งประสบการณ์ในอดีตมีบทบาทอันสำคัญในการตัดสินใจให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสุนันทา ระวีวรรณ^[14] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะการจัดการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการจัดการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ ระดับการศึกษา ส่วน อายุ ประสบการณ์ทำงานในหน่วยงานปัจจุบัน ส่วนการได้รับการฝึกอบรมเพิ่มเติมด้านการดูแลผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการจัดการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการบริหารจัดการ ($p < 0.01$) ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การดูแลผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการจัดการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาลวิชาชีพทุกด้าน ($p < 0.05$)^[14]

ความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำการ กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอก

ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) เมื่อพิจารณารายด้านพยาบาลให้ความสำคัญของสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำกรมมากที่สุด ในด้านกฎหมาย จริยธรรมและการพิทักษ์สิทธิ ($\bar{X}=4.69$) ด้านบุคลิกภาพและพฤติกรรมบริการ ($\bar{X}=4.64$) และด้านการปฏิบัติการพยาบาล ($\bar{X}=4.49$) ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่วิชาชีพพยาบาลซึ่งเป็นวิชาชีพที่มีความใกล้ชิดในการปฏิบัติกับมนุษย์มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นความตายของชีวิต ดังนั้นในการปฏิบัติการพยาบาลบุคคลที่มีความแตกต่างกันให้เหมาะสมของแต่ละคนต้องอาศัยกระบวนการพยาบาลเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานถึงแม้ผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลจะเป็นผู้ให้บริการทางด้านสาธารณสุข แต่ก็ยังต้องมีกฎหมายเข้ามาควบคุมให้การพยาบาลมีคุณภาพมาตรฐาน และจริยธรรมแห่งวิชาชีพตามที่สภาการพยาบาลได้กำหนด เพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ป่วย และลดการฟ้องร้องจากผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลนอกจากจะต้องมีความรู้ทักษะทางการพยาบาลแล้ว ยังต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ โดยหลักจริยธรรมสากลพื้นฐานของบริการสุขภาพ คือ การไม่ทำอันตรายหรือไม่ทำสิ่งไม่ดี การตระหนักถึงความเป็นอิสระเป็นตัวเองของบุคคล ความซื่อสัตย์ การกระทำในสิ่งที่ดี และมีประโยชน์ การบอกความจริง มีความยุติธรรม รวมถึงมีหลักจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาลและการพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย อันเป็นสมรรถนะหลักสำคัญของพยาบาลวิชาชีพ^[15]

สรุปได้ว่า รูปแบบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพประจำกรม กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยนอกนี้ ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารทางการพยาบาล ทั้งในด้านการพัฒนาสมรรถนะและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้คุณภาพทางการพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จุดแข็งของงานวิจัยนี้ คือ รูปแบบการประเมินสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ แบบ 360 องศา เพื่อให้การประเมินเที่ยงตรงที่สุด จากผู้ที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ได้แก่ หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และประเมินตนเอง

จุดอ่อนของงานวิจัยนี้ คือ การตอบแบบสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลต้องใช้เวลาในการอธิบายรายชื่อที่ผู้ตอบไม่แน่ใจ และพบปัญหาระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลเนื่องจากภาระงานในการให้บริการผู้รับบริการจำนวนมากและบางวันมีเจ้าหน้าที่ ลาป่วยต้องมีการหมุนเวียนอัตรากำลังตลอดเวลา จึงทำให้มีความล่าช้าในการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ ยังไม่ได้มีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพที่เพิ่มเติมจากงานวิจัยนี้ เช่น ความเครียดจากการทำงาน ความเบื่อหน่าย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการบริหาร ผู้บริหารการพยาบาลควรนำผลการประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพในด้าน ที่อยู่ในระดับน้อย มาเป็นประเด็นในการจัดหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพ
2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลวิชาชีพประจำกรมแผนกผู้ป่วยนอกควรอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการ และหรือฝึกปฏิบัติใน

หน่วยงาน โดยมีพี่เลี้ยงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสมรรถนะพยาบาล รายบุคคลที่ระดับน้อยในด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและการวิจัย

3. จากผลวิจัยพบว่า ด้านวิชาการและการวิจัยมีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารทางการพยาบาล ควรมีการประเมินศักยภาพด้านการวิจัยทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ และหาแนวทางการพัฒนา เพื่อให้มีการนำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลกับการพัฒนาระดับสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานผู้ป่วยนอก เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนพัฒนาสมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพงานได้อย่างต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ นายแพทย์สิริ สิริจวัฒนา โรงพยาบาลพิมาย ที่อนุญาตให้ทำการศึกษาและเผยแพร่งานวิจัย ทีมงานแผนกผู้ป่วยนอก ที่ให้การสนับสนุนในการเก็บข้อมูล ช่วยให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

[1] ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง มาตรฐานการพยาบาล พ.ศ. 2562. ลงวันที่ 18 เมษายน 2562. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 30-36. [ออนไลน์]. (2565). [เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2565]. เข้าได้จาก <https://apps.hpc.go.th/dl/web/index.php?r=download%2Fview&id=717>

[2] สำนักงานพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล (ปรับปรุงครั้งที่ 2). พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2551.

[3] Marrelli, A. F., Tondora, J., & Hoge, M. F. Strategies for developing competency model. Administration and Policy in Mental Health 2005; 32(5): 533 – 61.

[4] ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง สมรรถนะหลักของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรฝึกอบรบการพยาบาลขั้นสูงระดับวุฒิบัตร และได้รับวุฒิบัตร/หนังสืออนุมัติแสดงความรู้ความชำนาญเฉพาะทางการพยาบาล และการผดุงครรภ์ และการพยาบาลเฉพาะทางสาขาพยาบาลศาสตร์. ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561. [ออนไลน์]. (2565). [เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2565]. เข้าได้จาก <https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/004.pdf>

[5] วิปีศยา คู่มสุพรรณ บุญพิชชา จิตต์ภักดี และกุลวดี อภิชาติบุตร. การพัฒนากอบสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก. พยาบาลสารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2565; 49(1); 138 – 47.

[6] Benner, P. From novice to expert. American Journal of Nursing. [online]. (1984). [15 May, 2022] Available from

- <https://nursing-theory.org/nursing-theorists/Patricia-Benner.php>
- [7] Krejcie, R.V., Morgan D.W. Determining Sample Size for Research Activities. Psychological measurement; 1970
- [8] พัชรินทร์ ชีวสาธน์. สมรรถนะพยาบาลแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลศูนย์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2551.
- [9] Best, J.W. Research in education. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall; 1970.
- [10] สุรีพร ดวงสุวรรณ พูลสุข หิงคานนท์ ปกรณ์ ประจันบาน และคณะ. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะในการปฏิบัติงานกับคุณภาพการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลระดับตติยภูมิและตติยภูมิ เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 17. วารสารการพยาบาลและสุขภาพ 2554; 5(2): 67 – 77.
- [11] นัดดา รุ่งเดชารัตน์ สุรชาติ ณ หนองคาย และคูสิต สุจิรัตน์. สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพ ระดับปฏิบัติการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. วารสารการพยาบาล 2559; 18(2): 33 – 41.
- [12] อารีรัตน์ ขำอยู่ สิริพิมพ์ ชูปาน ลัดดาวัลย์ พุทธิรักษา และคณะ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2564; 29(1): 1 – 12.
- [13] สภาการพยาบาล. แผนพัฒนาการพยาบาลและการผดุงครรภ์แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550-2559. นนทบุรี: ศิริยออดการพิมพ์; 2553.
- [14] สุนันทา ระวีวรรณ. สมรรถนะการจัดการดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลวชิระภูเก็ต. โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต; [ออนไลน์]. 2564. เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน, 2565 เข้าถึงได้จาก https://www.vachiraphuket.go.th/wpcontent/uploads/2021/11/vachira-2021-11-30_14-39-02_024899.pdf
- [15] วัลรัฐกานต์ อัสวพรวิพุธ. มาตรฐานการพยาบาล: กระบวนการพยาบาลและจริยธรรมวิชาชีพ. วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข 2559; 2(3) : 393 – 400.